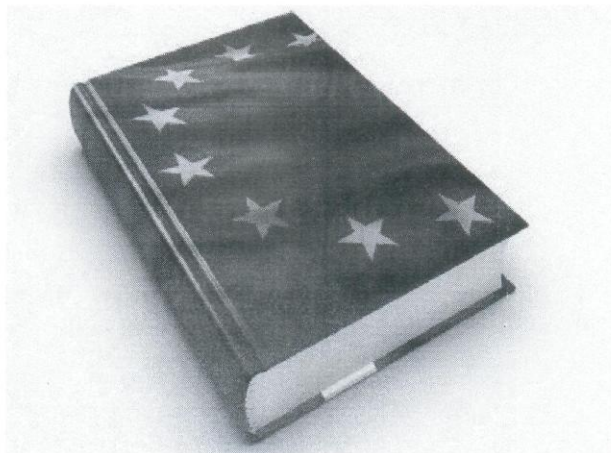

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА
ІНСТИТУТ ПРИРОДНИЧО-ГЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ
ТА ЕКОЛОГІЇ

МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

*«ГУМАНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ІНСТИТУТУ
ПРИРОДНИЧО-ГЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ ТА ЕКОЛОГІЇ В
КОНТЕКСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОНСТИТУЦІЇ ЄВРОПИ»*

28-29 квітня 2014 р.

Київ-2014

УДК 378.091.12-051:[165.742+37.014.25]
ББК 74.489.8.5:[74.484 ж (1)+74.002]
М 33

Гуманізація підготовки студентів Інституту природничо-географічної освіти та екології в контексті Педагогічної Конституції Європи. Матеріали науково-практичної конференції, 28-29 квітня 2014 р.– Київ: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2014. – 132 с.

У збірнику представлені тези доповідей з науково-методичними напрацюваннями та інформацією щодо результатів наукових досліджень з проблем підготовки студентів природничо-географічних та екологічної спеціальностей в умовах глобалізації в світлі Концепції Педагогічної Конституції Європи.

Затверджено до друку Вченою радою Інституту природничо-географічної освіти та екології Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова (протокол № 8 від 30 квітня 2014р)

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність фактів та посилань несуть автори тез доповідей.

Контактні телефони:
(044) 234-94-36 – оргкомітет

<i>Івченко І.С., Єжель І.М.</i> ГУМАНІЗАЦІЯ В КУРСІ «ЕКОЛОГІЯ РОСЛИН» В КОНТЕКСТІ ЕКОЛОГО-БІОЛОГІЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ.....	101
<i>Калінін І.В.</i> ЕКОЛГО-ТОКСИКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ В СВІТЛІ ГУМАНІЗАЦІЇ ПІДГОТОВКИ ЕКОЛОГІВ.....	103
<i>Красільнікова Т.М.</i> ГУМАНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ЕКОЛОГІВ В КОНТЕКСТІ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	105
<i>Шевченко В.Г.</i> ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ЕКОЛОГІЯ ЛЮДИНИ” В КОНТЕКСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОНСТИТУЦІЇ ЄВРОПИ	106

РОЗДІЛ 4. ІННОВАЦІЇ В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ПРИРОДНИЧОГО СПРЯМУВАННЯ.

<i>Бартош Л.П., Шило Н.В.</i> ГУМАНІСТИЧНО-КРЕАТИВНИЙ ПІДХІД В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	108
<i>Гринюк Т.А., Таратинова О.В.</i> НОВІТНІЙ ХАРАКТЕР ГЕОМАРКЕТИНГУ В СИСТЕМІ СУЧАСНИХ СУСПІЛЬНО – ГЕОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	111
<i>Гриценко Н.І., Кобернік С.Г.</i> ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ОЗНАКА ГУМАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ.....	113
<i>Гордієнко К.Ю., Гринюк Т.А.,</i> ГУМАНІСТИЧНО-ІННОВАЦІЙНА ПАРАДИГМА В ОСВІТІ.....	116
<i>Дрогашевська Н. Ю.</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ІГРОВИХ МЕТОДІВ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС З БІОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ГУМАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ.....	118
<i>Євчак Т.П.</i> ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ БІОЛОГІЇ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	120
<i>Зелюк К.В.</i> ТРЕНІНГ ЯК ЗАСІБ ГУМАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З БІОЛОГІЇ.....	122
<i>Кухельна Н.В.</i> ФОРМУВАННЯ НАУКОВОЇ КАРТИНИ СВІТУ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН.....	124
<i>Ланига І.В.</i> ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ-ЕКОЛОГІВ В КОНТЕКСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОНСТИТУЦІЇ ЄВРОПИ.....	126
<i>Овчарук К.В., Кобернік С. Г.</i> ВИКОРИСТАННЯ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР ЯК ПРОЯВ ПРИНЦИПУ ГУМАНІЗАЦІЇ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ.....	128
<i>Панченко І.О.</i> НАУКОВІ ШКОЛИ ТА ТЕЧІЇ У ВИЗНАЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ СУТНОСТІ МІЖНАРОДНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ.....	130
<i>Ульянич Л.А.</i> ПІДГОТОВКА УЧИТЕЛЯ БІОЛОГІЇ ДО ВИКОРИСТАННЯ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ.....	133
<i>Цуруль О.А., Савенко Л.І.</i> ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ З БІОЛОГІЇ.....	135

Цуруль О.А., к.п.н., доц.,
кафедра теорії та методики навчання
природничо-географічних дисциплін
Савенко Л. І., студентка 42 БС групи
E-mail: olgatsurul@ukr.net

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ З БІОЛОГІЇ

Процес навчання в школі спрямований на вирішення навчально-виховних завдань, кожне з яких характеризується дидактичною завершеністю. Обов'язковим компонентом цього процесу є контроль знань, умінь та навичок, тобто перевірка його результативності.

Головна мета контролю як дидактичного засобу управління навчанням – забезпечення його ефективності приведенням до системи знань, умінь, навичок учнів, самостійного застосування здобутих знань на практиці, стимулювання навчальної діяльності учнів, формування у них прагнення до самоосвіти. Контроль навчальних досягнень учнів у загальноосвітньому процесі є важливим засобом підвищення ефективності навчання біології. Систематична інформація про стан знань і вмінь дає змогу вчителю оперативно добирати раціональні способи й засоби навчання, передбачати логіку навчального процесу, прогнозувати його результати.

Контроль знань – це органічна частина всього навчального процесу, яка одночасно має бути використана для закріплення та поглиблення набутих знань. Процес навчання не може бути повноцінним без контролю та врахування того, як учні засвоїли навчальний матеріал [3, с. 4].

Оцінювання знань, умінь і навичок – визначення й вираження в умовних одиницях (балах), а також в оцінних судженнях учителя знань, умінь і навичок учнів відповідно до вимог [2].

Основою для оцінювання є результат перевірки. Оцінка може мати різні способи вираження – усні судження вчителя, письмові якісні характеристики, умовні – в балах [1, с. 391].

Проблема контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів була і залишається актуальною, її досліджують вчені-методисти та творчі вчителі: Е.В. Шухова, Л.П. Тимоха, Н.Ю. Матяш, О. Астаніна, Л.С. Ващенко, О.М.Кулініч, С.В. Мілюкова та ін.

У процесі дослідження особливостей використання форм і методів контролю знань учнів з біології ми здійснили аналіз психолого-педагогічної та методичної літератури з проблеми, охарактеризували провідні види контролю знань учнів та розробили інструктивно-методичні матеріали для здійснення контролю навчальних досягнень учнів з теми «Формування поведінки і психіки людини» (9 кл.).

Було встановлено, що види контролю засвоєння навчального матеріалу учнями зумовлюються дидактичною метою, за місцем у навчальному процесі розрізняють такі види контролю: попередній, поточний, періодичний, тематичний, підсумковий [1, с. 394].

При оцінюванні рівня навчальних досягнень учнів з біології враховується:

- рівень оволодіння біологічними ідеями, що становлять важливу складову загальнолюдської культури;
- обсяг відтворення знань, рівень розуміння навчального матеріалу;
- самостійність суджень, систематизація та глибина знань;
- дієвість знань, уміння застосовувати їх у практичній діяльності з метою розв'язування практичних задач;
- уміння робити висновки та узагальнення на основі практичної діяльності;
- рівень оволодіння практичними уміннями та навичками спостереження та дослідження природи.

Відповідно до завдань, було розроблено інструктивно-методичні матеріали для проведення уроку типу «контролю та корекції знань» на тему: «Формування поведінки і психіки людини», дидактичний пакет завдань й дидактичних карток для здійснення поточного контролю знань з теми та 4-рівневу тематичну контрольну роботу. 1-й рівень містить 6 тестових завдань із 4 варіантами відповідей у кожному, з яких лише одна правильна відповідь. 2-й рівень – 3 завдання, 1 з яких передбачає декілька правильних відповідей, а під час виконання двох інших потрібно вписати пропущені слова у запропонований текст. 3-й рівень складається з 2 завдань на встановлення відповідності. У межах 4-го рівня потрібно дати розгорнуту письмову відповідь.

Отже, перед учителем стоїть завдання так організувати навчальний процес, щоб контроль природньо включався в систему навчання як обов'язковий функціональний компонент, який забезпечує його цілеспрямованість та об'єктивність. При правильній організації він сприяє розвитку пам'яті, мислення та мови учнів, систематизує їхні знання, своєчасно викриває прорахунки навчального процесу та служить їх запобіганню.

Список використаних джерел:

1. Загальна методика навчання біології: навч. посібник / Мороз І. В., Степанюк А. В. Гончар О. Д. та ін.; під ред. І. В. Мороза. – К.: Либідь, 2006. – 592с.
2. Орієнтовні вимоги до оцінювання навчальних досягнень учнів з біології // Додаток 2 до наказу МОН України від 21.08.2013 №1222 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <mon.gov.ua/img/zstored/files/Наказ МОН від21_08_2013_1222.doc > – Загол. з екрану. – Мова укр.
3. Форми і методи перевірки знань учнів з біології / [Шухова Е. В., Лаврух Л. П., Тимоха Л. П., Чудовська Г. Й.]. – К. : Радянська школа, 1980. – 144 с.